

Upadłość konsumencka 2021

Upadłość konsumencką regulują przepisy Ustawy z dnia 23 lutego 2003 r. „Prawo upadłościowe”. Regulacje w tym akcie prawnym dotyczą:

- niezbędnych elementów wniosku o upadłość,
- sposobu określania planu spłaty wierzycieli i likwidacji majątku upadłego,
- warunków umorzenia zobowiązań,
- zasad zawarcia układu z wierzycielami.

W dotychczasowym stanie prawnym do ogłoszenia upadłości konsumenckiej nie wystarczył sam fakt niewypłacalności dłużnika. Sąd miał obowiązek badać jednocześnie negatywne przesłanki określone w art. 4914 Pr. up., a w razie ich stwierdzenia odmawiał ogłoszenia upadłości.

Ogłoszenie upadłości było wyłączone, jeżeli dłużnik umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień.

Ponadto sąd odmawiał ogłoszenia upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku:

- postępowanie upadłościowe wobec dłużnika zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek dłużnika;
- ustalony dla dłużnika plan spłaty wierzycieli został uchylony;
- dłużnik, mając taki obowiązek, nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości,
- czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Sąd oddalał również wniosek, jeżeli informacje w nim podane były niezgodne z prawdą lub niezupełne.

Obecne przepisy Nowelizacja Prawa Upadłościowego, które weszły w życie z dniem 24 marca 2020 r., zdecydowanie złagodziły zasady ogłoszenia upadłości.

Głównym celem postępowania upadłościowego jest oddłużenie polegające na zaspokojeniu wierzycieli z majątku dłużnika lub umorzeniu części albo całości długów.

Nowe przepisy mają za zadanie uprościć zasady ogłoszenia upadłości konsumenckiej.

W obecnym stanie prawnym osoba chcąca ogłosić upadłość konsumencką nie musi już podawać powodów niewypłacalności.

Wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej może złożyć dłużnik, jak i jego wierzyciel.

W trakcie postępowania sądowego należy wykazać, że dłużnik nie ma realnych możliwości, żeby spłacić zaległe długi.

Dłużnik zyskał również możliwość wnioskowania o zawarcie ugody z wierzycielem (w takim przypadku nie trzeba już składać wniosku do sądu o ogłoszenie upadłości konsumenckiej).

Zgodnie z nowymi przepisami sądy nie będą - jak wcześniej - oddalać wniosków o ogłoszenie upadłości osób, które doprowadziły do swojego zadłużenia umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, jednak w ich przypadku spłata zobowiązania będzie trwała od 3 do 7 lat.

Według przepisów obowiązujących od 24 marca 2020 r. sąd na etapie ogłaszania upadłości będzie badał wyłącznie przesłankę w postaci niewypłacalności dłużnika rozumianej jako stan, w którym dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych (art. 11 ust. 1 Pr. up).

Sąd na tym etapie nie będzie już badał przyczyn niewypłacalności, w tym - w szczególności - czy powstała ona w wyniku zawinionego zachowania dłużnika.

Warunkowe umorzenie zobowiązań

Nowością w postępowaniu upadłościowym jest warunkowe umorzenie zobowiązań bez ustalania planu spłaty na okres pięciu lat. Sąd wyda takie postanowienie w przypadku stwierdzenia, że niezdolność do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli wynikająca z osobistej sytuacji upadłego nie ma charakteru trwałego. W okresie pięcioletnim upadły zostanie poddany ograniczeniom w zarządzaniu swoim majątkiem, z jednoczesnym obowiązkiem składania corocznych sprawozdań o swojej sytuacji majątkowej. W razie poprawy sytuacji upadłego, w następstwie której ustanie niezdolność do spłacania zobowiązań, sąd ustali plan spłaty wierzycieli. Plan taki może zostać określony na okres do 7 lat. Oznaczać to może wydłużenie okresu od złożenia wniosku do umorzenia zobowiązań nawet do kilkunastu lat.

Dopiero na etapie ustalania planu spłat, jeżeli sąd uzna że dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy (w szczególności przez trwonienie części składowych majątku oraz celowe nieregulowanie wymagalnych zobowiązań), to odmówi jego ustalenia albo umorzenia zobowiązań bez planu spłaty, co będzie równoznaczne z brakiem oddłużenia.

Upadłość konsumencką może ogłosić dłużnik, gdy utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych i przestał sobie radzić ze spłatą zobowiązań, jednak opóźnienie w ich spłacie musi przekraczać co najmniej 3 miesiące.

Taki wniosek mogą zgłosić także osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą.

Ubiegając się o upadłość konsumencką, konieczne jest złożenie wniosku we właściwym Sądzie Rejonowym Wydziale Gospodarczym właściwym dla miejsca zamieszkania dłużnika.

Sytuacja dłużnika, który złoży wniosek o ogłoszenia upadłości konsumenckiej, jest prosta: gdy dłużnik posiada majątek, z którego wierzyciele mogliby zaspokoić swoje żądania, wówczas dochodzi do spieniężenia całego majątku, a uzyskana w ten sposób kwota zostaje podzielona między wierzycielami.

Przy opracowaniu planu spłaty wierzycieli, organ sądowy musi wziąć pod uwagę:

- możliwości zarobkowe dłużnika,
- stan zdrowia dłużnika,
- konieczność utrzymania dłużnika i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe,
- wysokość niezaspokojonych wierzytelności, a także możliwości ich zaspokojenia w przyszłości.

Gdy dłużnik nie posiada żadnego majątku i nie osiąga dochodów, gdyż jest trwale niezdolny do pracy – sąd ma prawo umorzyć zobowiązania upadłego bez spłaty wierzycieli i bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jednakże odbywa się to po uprzednim zatwierdzeniu wierzytelności i po wysłuchaniu upadłego, syndyka, a także wierzycieli.

Sąd oddali wniosek

- jeżeli dłużnik jest akcjonariuszem lub komandytariuszem odpowiadającym za długi spółki,
- jeżeli w ciągu ostatnich 10 lat została wobec dłużnika ogłoszona upadłość konsumencka, gdzie część lub całość zadłużenia została umorzona,
- jeżeli dłużnik w okresie ostatnich 10 lat dokonał czynności skutkującej pokrzywdzeniem wierzycieli i wyzbył się majątku przekazując go bliskiej osobie, aby w ten sposób uniknąć zajęcia przez komornika,
- jeżeli zaległości w opłatach dotyczą okresu krótszego niż 3 miesiące.

Jeżeli w toku postępowania sąd uzna, że przyczyną niewypłacalności dłużnika było jego celowe działanie, może odmówić zatwierdzenia planu spłaty wierzycieli, a także ogłoszenia upadłości.

Decyzję o ogłoszeniu upadłości, sąd podaje do wiadomości publicznej.

Sąd powiadamia syndyka oraz właściwy oddział **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także ogłasza w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.**

W konsekwencji ogłoszenia upadłości dłużnika następuje:

licytacja mieszkania - dłużnik musi opuścić dotychczasowe mieszkanie i przeprowadzić się do innego lokalu, jednakże otrzyma środki ze sprzedaży mieszkania na pokrycie kosztów najmu innego lokalu na okres od 12 do 24 miesięcy;

likwidacja majątku dłużnika i ograniczenie dostępu do pieniędzy - syndyk zajmie wynagrodzenie dłużnika, a także jego rachunek bankowy do pewnej wysokości, jak również zlicytuje co bardziej wartościowe

ruchomości np. samochód.

Nie podlegają licytacji sprzęty domowe potrzebne do codziennego użytku;

brak możliwości swobodnego zarządzania majątkiem – w czasie trwania postępowania upadłościowego dłużnik **nie może** dysponować składnikami majątku, które zostały włączone do masy upadłościowej, tj. sprzedać samochód lub przepisać mieszkanie na członka rodziny.

Na czas postępowania – cały majątek dłużnika staje się przedmiotem zarządzania syndyka. Oznacza to, że dłużnik traci prawo do samodzielnego i swobodnego dysponowania swoim dobytkiem.

W trakcie trwania postępowania upadłościowego żaden bank nie udzieli dłużnikowi kredytu.

Ważne

Od 1.07.2021 r. postępowanie upadłościowe będzie prowadzone w systemie teleinformatycznym, co oznacza, że wniosek o ogłoszenie upadłości będzie można składać także online.